PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 3. štev. 597 - Cena 6 lir - 4 jugolire - 2.50 din | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | TRST četrtek, 22. maja 1947 | UREDNIŠTVO in UPRAVA. PIAZZA GOLDONI št. 1 - I. Tel. št.: Ur. 93806, 93808 Upr. 93807. Rokopisi se ne vračajo

Borimo se za tesno povezavo z zaledjem kot garancijo gospodarskega razvoja STO-ja!

KULTURNI STIKI TRSTA Z ZALEDJEM

OTVORITEV RAZSTAVE češkoslovaškega slikarstva

Sinoči ob 18. uri je bila v galeriji «Scorpione» otvoritev prve razstave češkoslovaškega slikarstva, ki jo je na pobudo predsednika Češkoslovaškega narodnega odbora dr. Bartoša organiziralo češkoslovaško ministrstvo za informacije.

Razstava je sicer zelo kratek, a vendarle zanimiv prerez češkoslovaškega sodobnega slikarstva. Važnost tega dogodka ni v številu razstavljenih umetnin, ki je skromno; njegov pomen je predvsem v tem, da začenja vrsto kulturnih stikov med Trstom in njegovim naravnim zaledjem, kar bo pripomoglo k medsebojnemu razumevanju in poglabljanju odnošajev med nami in našimi bratskimi sosedi.

Razstava češkoslovaške umetnosti v Trstu ima še poseben pomen, v kolikor dokazuje, da smo za vedno prekinili s prakso fašistične Italije, ki je skrbno pazila, da bi med Trstom in njegovim naravnim zaledjem ne prišlo do stikov, ki bi mogli ogražati v njeni splošni imperialistični strategiji določeno vlogo Trsta.

Razstavo je s pozdravnimi besedami otvorila gospa De Tuoni, soproga znanega profesorja in umetnostnega kritika, nakar je podala besedo dr. Mastalirju, članu češkoslovaške kolonije v Trstu, ki je s kratkim nagovorom pozdravil navzoče in se jim zahvalil za udeležbo.

Nato je spregovoril predstavnik češkoslovaškega ministrstva za informacije dr. Jiri Kotalik, ki je v češčini, italijanščini in slovenščini obrazložil pomen te prve razstave, ki začenja vrsto mednarodnih stikov s Trstom in izrazil upanje, da bo razstava naletela na razumevanje v tržaških umetniških krogih tudi zaradi tega, ker sta si češkoslovaški in tržaški umetniški svet precej slična. Ob koncu je poudaril prepričanje, da bo tej prvi razstavi, ki ne more dati pregleda nad češkoslovaško umetnostno ustvarjalnostjo, sledile še druge; obenem pa je izrazil upanje, da bo mogli v Pragi kmalu pozdraviti razstavo tržaških umetnikov. Ob zaključku otvoritve je spregovoril tudi naš rojak slikar Črnigoj. Besede dr. Kotalika so prisotni prisrčno pozdravili.

Otvoritve razstave češkoslovaškega slikarstva so se poleg omenjenih udeležili zastopnik francoske republike, zastopniki tujih in domačih agencij, predstavnik gledališča Verdi, vodja tržaške radijske postaje, znani tržaški slikarji in kiparji, znane osebnosti iz našega političnega in kulturnega prosvetnega življenja, umetnostni kritiki, zastopniki tržaškega tiska in drugi.

Titove štafete

Beograd, 21. (Tanjug) — Iz vseh ljudskih republik prihajajo proti Beogradu štafete, ki nosijo pozdrave in voščila maršalu Titu za njegov 55. rojstni dan. Štafete, ki so odpotovale iz raznih krajev Ljudske republike Slovenije, so prispele v Ljubljano, kjer jih je sprejela ogromna množica. V Zagreb je prispela štafeta, ki je odpotovala iz Dalmacije in ki je sestavljena iz članov vojne mornarice. Štafete iz Bosne in Hercegovine so prispele v Sarajevo. Makedonska štafeta je odpotovala danes, črnogorska je prispela v Titovgrad. Druga štafeta, ki je prispela v Zenico, je tekla ob mladinski progi ob navdušenem pozdravljanju vseh mladih delavcev. Ljudstvo povsod navdušeno pozdravlja posamezne štafete.

Vojvodinski Hrvati pri maršalu Titu

Beograd, 21. — Maršal Tito je danes sprejel delegacijo Hrvatov Vojvodine, članov folklorne skupine, ki prireja sedaj v Beogradu več predstav.

Delegacija za pomoč otrokom v Jugoslaviji

Cetinje, 21. (Tanjug) — Mednarodna delegacija, ki upravlja fond za pomoč otrokom in ki deluje v okviru OZN, je na svojem potovanju po Jugoslaviji obiskala Črno goro. Včeraj je komisija odpotovala iz Titovgrada z letalom v Beograd.

Miroljubnost slovanskih narodov

Rim, 21. (Tanjug) — Revija «Rinascita» je objavila članek pod naslovom «Slovanski narodi v borbi za mir», v katerem piše o složnosti slovanskih držav na zadnjih mednarodnih konferencah in poudarja, da je to enotno stališče izraz demokratičnih in naprednih tremljenj slovanskih narodov. Zato skušajo sovražniki miru slovanske narode izolirati.

Članek se zaključuje z ugotovitvijo, da so demokratične in napredne težnje slovanskih narodov najboljše jamstvo za mir med vsemi narodi na svetu predvsem pa za obmejne narode.

Predsednik Bierut sprejel gospodarsko delegacijo FLRJ

Varšava, 21. (Tanjug) — Predsednik poljske republike Bierut je sprejel člane jugoslovanske gospodarske delegacije, ki jo vodi predsednik komisije za načrtovanje Andrija Hebrang. Prisostvovala sta jugoslovanski veleposlanik v Varšavi dr. Pribičevič in poljski minister za trgovino in industrijo Hilarij Minc.

Trgovinski razgovori med FLRJ in Italijo

Rim, 21. (AFP) — Kompetentna italijanska ministrstva preučujejo sedaj gospodarske dogovore med Italijo in Jugoslavijo. V rimskih političnih krogih predvidevajo, da se bodo čim prej začeli razgovori za nadaljnje sporazume z Jugoslavijo.

Pasquinellijeva pomiloščena

Vrhovno poveljstvo na Sredozemlju je Mariji Pasquinellijevi smrtno obsodbo spremenilo v dosmrtno ječo. Kakor poročajo, bodo obsojenko odpeljali v angleške kolnije, kjer bo prestala kazen.

Sindikati FLRJ za pomoč španskim delavcem

Beograd, 21. (Tanjug) — Glavni odbor Enotnih sindikatov Jugoslavije je pozval vse sindikalne organizacije in vse jugoslovanske delavce, naj moralno in materialno podprejo baskijske delavce, ki so začeli s stavko proti nasilju Francovega režima.

Romunski list «Scanteja» objavlja razgovor z Dolores Ibarruri, ki je sedaj v Romuniji. Dejala je med drugim, da je v Španiji spoznala mnogo Romunov, ki so se borili in da je prepričana, da bo Romunija premagala vse težave, ker tam vlada svoboda.

PREMOG, LES IN OGLJE iz Jugoslavije za Trst

Trst, 21. (ATI) — Iz verodostojnega vira se je izvedelo, da bo Jugoslavija uvažala mesečno v Trst 15.000 ton premoga. S tem bo mogoče takoj izboljšati industrijsko proizvodnjo, ki je sedaj pomanjkljiva, in proizvodnjo plina.

Razen tega je bilo sklenjenih več pogodb, na podlagi katerih bo Jugoslavija dobavljaja Trstu 5.500 ton oglja in 15.000 ton lesa. Pogajanja za nadaljnjo dobavo 10.000 ton lesa so še v teku.

Kakor vidimo iz prednje vesti, ne bo treba raznim tržaškim napol županom in advokatom (Mianiju in drugim) več prositi za premog v prekomorskih daljnih deželah, kajti Jugoslavija je v stanju dobavljati Trstu 86% potrebnih surovin in živil, kakor je svoječasno izjavil dr. Bartoš. Da Bartoševe besede niso bile izrečene v veter, nam dočazuje pričujoča novica.

Razstava o Jugoslaviji v Pragi

Praga, 21. — Včeraj so odprli razstavo «Izgradnja nove Jugoslavije», ki so jo organizirali v nacionalnem podjetju «Maršal Tito» v Pragi.

Graham o umiku čet iz Avstrije

Gradec, 21. (Tanjug) — Častnik za civilne zadeve britanske vojaške vlade na Štajerskem polkovnik Graham je na tiskovni konferenci izjavil, da je nemogoče govoriti o umiku zavezniških čet iz Avstrije, dokler se ne sklene mirovna pogodba z Avstrijo. Dejal je tudi, da je zgrešeno pripisovati vse avstrijske težave prisotnosti okupacijskih čet. Avstrijci se morajo, kakor drugi narodi, lotiti dela, da premagajo krizo. Graham je dalje izjavil, da se bodo stroški za vzdrževanje okupacijskih čet znižali na 15% avstrijske bilance, in pripomnil, da je Avstrija leta 1938 plačala za vzdrževanje nemških čet 17% celotne bilance. Pozval je nato tisk, naj se vzdržuje napadov na okupacijsko vojsko.

Z Dunaja poročajo, da se bodo cene živil v Avstriji zvišale za 50 do 70%.

Odobrena pomoč ZDA evropskim državam in STO-ju

Washington, 21. — Predstavniška zbornica je danes odobrila zakonski načrt za kredit 350 milijonov dolarjev kot pomoč Italiji, Poljski, Avstriji, Madžarski, Grčiji, Svobodnemu tržaškemu ozemlju in Kitajski po prenehanju delovanja Unre. Načrt je odobril tudi senat in so ga poslali v podpis predsedniku Trumanu.

Nitti se je odpovedal mandatu

Rim, 21. (AFP) — Nitti se je danes sestal s predstavniki raznih strank v upanju, da se mu posreči doseči sporazum za sestavo koalicijske vlade. Ker pri tem ni uspel, se je odpovedal mandatu. Po sestanku, ki so se ga udeležili med drugim Togliatti, Nenni, Gronchi in drugi, se je Nitti napotil k predsedniku republike in mu poročal o položaju.

Predsednik republike je nato nujno pozval Orlanda in se z njim posvetoval o nastalem položaju. Orlando se sedaj pogaja z raznimi skupinami centruma in levice. De Nicola je sprejel tudi predsednika ustavodajne skupščine Terracinija, ki je izjavil, da predsednik nima namena, znova posvetovati se s političnimi strankami.

V političnih krogih ne izključujejo možnosti, da bo De Nicola poveril nalogo za sestavo vlade Orlandu. Navajajo pa tudi bivšega ministrskega predsednika Bonomija, s katerim se bo Orlando sestal jutri. Končno ne izključujejo možnosti, da bo za sestavo nove vlade poklican zopet De Gasperi kot voditelj najmočnejše stranke v ustavodajni skupščini.

Saillant opozarja na položaj v Španiji

Pariz, 21. (AFP) — Na drugi seji upravne komisije splošne delavske zveze so prečitali poročilo glavnega tajnika Svetovne sindikalne zveze Saillanta o vseh mednarodnih vprašanjih, ki bodo na dnevnem redu prihodnjega zasedanja svetovne sindikalne zveze, ki bo v Pragi od 9. do 14. junija. Saillant je obrnil posebno pozornost članov komisije na špansko vprašanje in na pomoč, ki jo je treba nuditi španskim republikancem, ki organizirajo odporniško gibanje v Španiji.

∴

BRUXELLES. — Pravosodni minister je izjavil, da bo epuracija v Belgiji zaključena ob koncu leta. V zaporih je sedaj še 28.860 «antipatriotov».

V Grčiji napovedujejo „amnestijo“

Atene, 21. (Tanjug-AFP) — Oddelki demokratične vojske so vdrli v vasi Katojanska in Stomica, kjer so zažgali arhive tamkajšnjega sodišča. V Trakiji so partizani razstrelili 6 železniških mostov. Grška vlada in desničarske tolpe vedno bolj terorizirajo demokratično prebivalstvo. Včeraj je bilo v Atenah ustreljenih 5 demokratov, med katerimi sta 70 letni in 60 letni starec. List «Elefteria Elada» poroča, da so desničarske tolpe razdejale prostore komunistične stranke na Kreti. List «Gradini» pa poroča, da so v Tripolisu aretirali mnogo oseb, v Atenah pa so člani bivših varnostnih bataljonov umorili dva bivša oficirja Elasa.

Agencija «France Presse» poroča, da bo cerkveno sodišče sodilo kozanskega in elidskega škofa, pod obtožbo, da sta bila udeležena pri revoluciji v decembru 1944.

Grška vlada je izdala poročilo, da namerava zopet preučiti prejšnje dekrete o amnestiji in da ima namen prositi opazovalce tujih držav, naj pridejo v Grčijo nadzorovat izvajanje amnestije.

Demonstracije na Kitajskem proti državljanski vojni

Sangaj, 21. (Tass - AFP) — Dijaki izjavljajo, da bodo kljub prepovedim nadaljevali demonstracije. Iz Peipinga poročajo, da so delegati na konferenci dijakov enajstih zavodov in univerz severne Kitajske izdali proglas na vse dijake, naj 2. junija proglasijo stavko po vseh šolah z zahtevo po takojšnjem prenehanju državljanske vojne. Dijaki so pozvali tudi delavce, trgovce in vse druge, naj se jim pridružijo v demonstracijah proti državljanski vojni.

Nadalje poroča, da je ljudska vojska včeraj popoldne zasedla letališča v Can Cungu. V predmestjih pa so v teku hude bitke. Ljudska vojska je tudi prekinila železniško progo med Can Cungom in Pekingom.

Kaj je vzrok sedanjemu stanju v Nemčiji

Berlin, 21. (Tass) — V zvezi s težkim gospodarskim položajem na zahodnih področjih Nemčije piše «Berliner Zeitung», da je ta položaj pripisati političnim vzrokom, in sicer v prvi vrsti ni bila agrarna reforma še izvedena; z druge strani pa so na najvažnejše položaje postavili reakcionarje in junkerje; dalje so od gospodarskega in političnega vodstva odstranili sindikate in druge demokratične organizacije. Skratka, reakcionarji so postali zopet močni in demokratizacijo države ovirajo na vse mogoče načine.

Berlin, 21. (Tanjug) - List «Neues Deutschland» objavlja članek, v katerem napada združitev britanske in ameriške cone v Nemčiji in zatrjuje, da pomeni ta dejansko gospodarsko razdelitev Nemčije in da je ta združitev vzrok krize pri oskrbovanju prebivalstva v zahodni Nemčiji.

KRUŠNA KRIZA V FRANCIJI

Nemiri v raznih krajih Francije - Na Madagaskarju in v Indokini se spopadi nadaljujejo

Pariz, 21. (ATI-AFP) — V republiškem svetu so bučno razpravljali problem kruha in žita. Predsednik komisije za kmetijstvo je kritiziral Ramadierovo politiko glede žita in dejal: «Menim, da je demagoška politika kruha po nizkih cenah vzrok krize v žitorodnih krajih Francije.» Komunistični poslanec Le Franc je kritiziral uvoz ameriškega žita. Najprej se je zahvalil Ameriki za številne pošiljke žita v minuli kampanji, toda vprašal je, zakaj so dospeli štirje milijoni stotov žita, ki so jih obljubili Tanguy Prigentu šele te pomladi. Le Franc je dodal, da ne verjame v težave prevoza in da je mogoče, da francoska demokracija ne ugaja ameriškim trustom, ter da socialne reforme, ki so bile v Franciji izglasovane, niso po godu mednarodni reakciji. Dalje je Le Franc branil kmete in kritiziral birokracijo.

Minister za zunanje zadeve Bidault je razložil položaj Francije v preiskovalni komisiji ZN v Grčiji in dejal, da se Francija nahaja pred dvema resolucijama z različnimi zaključki.

Nato je ministrski svet odobril pogodbo, sklenjeno med Mednarodno banko za obnovo in Nacionalnim kreditom za posojilo 250 milijonov dolarjev.

O stanju na Madagaskarju in v Indokini je poročal minister za kolonije, ki je dejal: «Upor še ni zadušen. V naslednji fazi naše akcije bomo zmanjšali uporniške elemente, ki se še vedno upirajo. V Indokini so nekateri Anamci odložili orožje. Vendar pa uporniki še vedno napadajo francoske prometne linije.»

Zaradi omejitve pri razdeljevanju živil, je prišlo v nekaterih krajih Francije do incidentov, predvsem v Dijonu in Rocheju ter v pokrajini Liona, kjer je prefekt, da prepreči uporabo ponarejenih odrezkov za kruh, podvzel stroge mere, nakar je več tisoč delavcev vdrlo v prefekturo z vzkliki: «Kruha! Kruha!» V Montplaisiru so delavci prenehali z delom v znak protesta. V okraju Mosa so vse mline zastražili orožniki, ker je ta glede kruha pasiven kraj. Orožništvo takoj posreduje, čim se približajo skupine, ki zahtevajo moko. V nekaterih krajih so se skupine trgovcev polastile nakaznic uradništva in jih ob vzklikanju: «Svoboda! Svoboda!» zažgale.

Nacionalizacija prevozništva v Angliji

London, 21. (AFP) — Iz Londona poročajo, da je zgornja zbornica brez glasovanja sprejela zakon o nacionalizaciji prevozništva.

Poljski protest nadzorstvenemu svetu za Nemčijo

Berlin, 21. (AFP) — Voditelj poljske vojaške misije general Pravin je poslal nadzorstvenemu svetu protest zaradi volivnih govorov nekaterih kandidatov v Poljski, ki so zahtevali revizijo poljskih zahodnih mej. Pravin je zahteval od nadzorstvenega sveta, naj podvzame ukrepe, da prepreči podobne pojave poživljanja pangermanizma in nacionalizma.

Ameriški imperializem proti brazilski demokraciji

Rio de Janeiro, 21. (Tass) — List «Tribuna Popular» piše, da so Brazilijanci prepričani, da je sedanjo ofenzivo proti demokraciji v Braziliji organiziral neposredno ameriški imperializem. Oblake prahu, ki jo dviga brazilski reakcionarni tisk, podpirajo iz tajnih ameriških fondov, ki so določeni za propagando z namenom, da se Brazilija vpreže v jarem ameriških kapitalistov.

Angleško orožje za borbo proti indonezijskemu ljudstvu

Haag, 20. (Tass) — V raznih krajih Indonezije se holandske čete še vedno borijo proti Indonezijcem. Holandska vojska je opremljena z modernim anglo-ameriškim orožjem.

Neki holandski list je objavil razgovor s šefom britanske misije na Holandskem, ki je izjavil: Velika Britanija je dobavila velike količine orožja holandski vojski v Indoneziji. Angleži so tudi opremili z oblekami in orožjem dve novi holandski diviziji, od katerih ena je že v Indoneziji, druga pa na poti. Nove holandske edinice, ki jih bodo sestavili letos, bo tudi z vsem potrebnim opremila Anglija. Mi dobavljamo holandski vojski nad 10.000 raznovrstnih strojev, 400.000 ton bencina, mnogo oblek in drugega materiala.»

Omenjeni list piše tudi, da je na Holandsko prispela nova britanska vojaška misija 50 častnikov in 150 vojakov, ki bo vežbala holandsko vojsko.

Indonezijski sindikalni kongres, ki šteje 3 milijone članov, se je obrnil na Svetovno sindikalno zvezo z zahtevo, naj se zavzame za umik holandskih čet iz Indonezije. Obrnil se je tudi na holandske sindikate z zahtevo, naj preprečijo pošiljatev novih čet v Indonezijo, kakor tudi na avstralske sindikate, naj še nadalje bojkotirajo holandske ladije.

Pogoji Židov za premirje v Palestini

Lake Success, 21. (AFP) — Sionistična skupina ob anketni komisiji OZN za Palestino, ki se bo sestala 26. t. m., stavila sledeče pogoje za premirje, dokler ne bo OZN prišla do svojih sklepov: Ukinitev britanskih vojaških sodišč in odložitev usmrtitve petih članov sionističnega gibanja, ki so jih angleške oblasti obsodile na smrt. Te pogoje so že javili glavnemu tajniku OZN.

Ameriške bojne ladje v Neaplju

Rim, 21. (Tanjug) — Danes je prispelo v neapeljsko pristanišče največje število ameriških bojnih ladij, odkar je vojna končala. Med temi so tudi nosilka letal «Eyt» ter križarki «Bristol» in «Pardi». Ladje so v Neapelj prispele iz Carigrada.

∴

LONDON. — V londonskih krogih poročajo, da so v teku pogajanja za revizijo anglo-sovjetske zavezniške pogodbe.

AMERIŠKI GLAS o žetvi v Sovjetski zvezi

Med raznimi glasovi, ki so še razširili po svetu prve dni po Moskovski konferenci o razmerah v Sovjetski zvezi, so za nasprotnike Sovjetske zveze pač najbolj privlačni ti, ki prihajajo od tiska, ki je sicer vse prej kakor naklonjen Sovjetski zvezi. To velja danes za ameriški tisk.

Med poročevalci, ki so se udeležili konference v Moskvi, se je oglasil tudi ameriški novinar Eddy Gilmore, dopisnik poročevalske agencije «Associated Press». V uvodu pravi, da ne mara zagovarjati nobene ideologije in tudi ne političnega ali gospodarskega programa, pač pa hoče sporočiti javnosti svoje resnične vtise, ki jih je prinesel iz Sovjetske zveze. Najprej govori o zunanjih političnih odnosih med zapadnimi državami in Sovjetsko zvezo, nakar prihaja na gospodarske razmere v Sovjetski zvezi, v prvi vrsti na vprašanje žetve.

Pisec ugotavlja, da je bila letos obdelana ogromna površina zemlje. Čeprav ni obdelana površina tolikšna, kakršna je bila pred vojno, da gre za obdelavo zemlje ogromne razsežnosti, saj je Sovjetska zveza še vedno največja poljedelska država na svetu, čeprav se naglo industializira. Zimski snežni zameti so bili letos prav koristni za rast ozimnega žita. Prav tako je spomlad prinesla dovolj dežja. Tako da se žito lepo razvija. Ni izključeno, da bo pridelek tako obilen, da bodo lahko odpravili krušne karte in da bo Sovjetski zvezi preostalo še toliko žita, da ga bo lahko izvozila v Anglijo in Francijo in še v druge države. To bo Sovjetski zvezi tudi olajšalo izvedbo petletnega plana.

Nato ugotavlja dopisnik, da vlada med sovjetskim ljudstvom dobro razpoloženje in da so mnogi tuji novinarji s presenečenjem moral ugotoviti, da so razmere v Sovjetski zvezi mnogo boljše, kakor so jih pričakovali.

Poročilo ameriškega časnikarja je toliko bolj razveseljivo, ker je bilo že na mednarodni konferenci za žito v Londonu ugotovljeno, da letos svetovna žetev ne bo kaj dobra in ne bo dosegla niti lanske. Lansko leto je znašal svetovni pridelek 5.900 milijonov bušelov (1 bušel = 36 litrov), leta 1945. pa 5.200 milijonov bušelov. Lanski pridelek je za skoro 100 milijonov bušelov manjši, kakor je bil povprečni v času 1935-1939.

Odkritje bogatih vrelcev nafte pod Uralom

«Največji podvig sovjetskih geologov, — piše neki sovjetski časopis, — je odkritje petroleja v okraju, ki se razteza med Baškirom, Samarsko Luko in Molotovljevo pokrajino. Odkritje teh ogromnih ležišč nafte odpira sijajne perspektive za razvoj petrolejske industrije v pokrajinah vzhodno od Volge in zapadno od Urala.»

Novi vrelci nafte ležijo okrog 1000 milj vzhodno od Moskve. Izkoriščanje novih vrelcev bo zaradi posebnih naravnih okolnosti zelo lahko. Na podlagi načrtnega gospodarstva bo te vrelce mogoče takoj izkoristiti, da bo pomanjkanje nafte, ki se je v Sovjetski zvezi čutilo že pred svetovno vojno, za vselej odpravljeno. Odkritje bogatih petrolejskih vrelcev bo v znatni meri olajšalo tudi izvedbo petletnega plana, ki predvideva «gospodarski dvig vzhodnih pokrajin do skrajnih meja». Se pred odkritjem teh vrelcev so vzhodne pokrajine prekoračile petletni plan za 5%. Prav tako je petrolejska industrija v Bakuu prekoračila petletni plan za 3%.

∴

Zunanja trgovina Poljske. Trgovinska bilanca Poljske za leto 1946. je pokazala manjšo pasivo. Poljska trguje v prvi vrsti s Sovjetsko zvezo. Lansko leto je šlo 50% poljskega izvoza v Sovjetsko zvezo, l. 1945. 93%. Uvoženo blago iz Sovjetske zveze predstavlja 70% vsega uvoza v preteklem letu.

Vojne zločince ščitijo

Rim, 21. — Na tiskovni konferenci je član jugoslovanskega predstavništva v Rimu ostro obsodil zadržanje anglo-ameriških oblasti, ki se ne brigajo, da bi izsledile, aretirale ter izročile jugoslovanskim oblastem jugoslovanske izdajalce, kolaboracioniste in vojne zločince, ki so pribežali v Italijo. Pristavil je: «Dobro vemo, kje je Ante Pavelič, in smo o tem obvestili anglo-ameriške vojaške oblasti, ki niso do sedaj ničesar napravile, da bi ga prijele. Obsodil je tudi ovire, ki jih zavezniške oblasti postavljajo za povratek jugoslovanskih izseljencev v Jugoslavijo.

∴

SPLIT. — V zadnjih dveh letih so izvršili v Dalmaciji ogromna melioracijska dela, tako da je sedaj na razpolago za obdelovanje novih 34.000 ha plodne zemlje.

TRUMANOVA POMOČ protisovjetskim vladam

New York, 21. (Tass) — Tisk poroča, da je bivši podpredsednik ZDA na nekem zborovanju ponovno obsodil Trumanovo doktrino. Dejal je, da je laž, kar zatrjuje Trumanova doktrina, in sicer da narodi v svetu prosijo ZDA, naj jim pošljejo tanke in topove, da bi se lahko upirali totalitarnim napadalcem. Dejal je, da je cilj Trumanove doktrine zopet oborožiti svet in ne želja po blagostanju med narodi; zato namerava Truman dati neomejeno pomoč proti sovjetskim vladam.

Wallace je dalje izjavil, da si narodi želijo organizacije, ki jamči za mir, in je pristavil, da mir v okviru OZN pomeni gospodarsko obnovo sveta, ojačenje nadzorstva nad atomsko silo, razorožitev in internacionalizacijo strategičnih predelov ter popolno podporo OZN s strani vseh držav.

Wallace je tudi kritiziral cinično pripombo, da je možno ljudstvo Združenih narodov kupiti s 400 milijoni dolarjev. Nasprotno — je zatrjeval Wallace — demokracija ne potrebuje korupcije, zato da bi se zoperstavljala komunizmu. Komunistične ideje ne bo mogoče nadvladati s silo dolarjev in orožja.

Kakor poroča agencija France Presse, je Rusko-ameriški zavod 19. maja priredil banket za proslavo svoje dvajsetletnice. Med številnimi gosti so bili tudi jugoslovanski, poljski, francoski, indijski, avstralski in drugi predstavniki. Povabljenih je bilo tudi več znanstvenikov in umetnikov. Gromiko je imel dolg govor, ki so ga oddajali po radiju.

Henry Wallace, bivši ameriški poslanik v Moskvi Davies, senator Pepper in profesor Einstein so imeli kratke nagovore. Senator Pepper je med drugim omenil, da je bodočnost sveta v rokah ZDA in ZSSR. Z odkritim sodelovanjem lahko ti dve državi zagotovita človeštvu boljše življenje.

Razgovori med ZSSR in ZDA

Washington, 21. (AFP) — Predstavnik zunanjega ministra je danes sporočil, da se razgovori med ZDA in ZSSR za ureditev vprašanja zakupa in posojila med obema državama nadaljujejo zadovoljivo.

62 novih cerkva v ZSSR

Moskva, 21. (Tass) — Na podlagi številnih prošenj, predloženih svetu za vprašanja pravoslavne cerkve v Sovjetski zvezi je sovjetska vlada odredila, da bodo zgradili 62 novih cerkva v raznih pokrajinah ZSSR. Letos so moskovskemu patriarhatu vrnili 40 cerkva.

Jugoslovani se vračajo v svojo domovino

Beograd, 21. (Tanjug) — Iz ameriškega zasedbenega področja v Nemčiji je prispelo v Jugoslavijo 279 razseljenih oseb. Med njimi je 68 otrok. Ob njihovem prihodu je bila pri misiji Unre za Jugoslavijo tiskovna konferenca, pri kateri sta gospe Feder in Newton, ki sta spremljali transport do Jugoslavije, poročali o življenju v begunskih taboriščih v Nemčiji in sta podali svoje vtise o Jugoslaviji.

Gospa Feder je izjavila, da je osebe, ki so v taboriščih, težko informirati o položaju v Jugoslaviji, ker so v taboriščih elementi, ki ovirajo repatriacijo in tudi širjenje točnih vesti o življenju v novi Jugoslaviji.

Gospa Feder je nato izjavila, da so bili povratniki prijetno iznenadeni na meji na Jesenicah. Razdelitev tople hrane in vse druge formalnosti na jeseniški postaji so se naglo izvršile. Po prihodu v Zagreb, je izjavila gospa Feder, sem osebno spremljala nekatere povratnike do njihovih domov. Pri vsem, kar sem videla, sem se prepričala, da Jugoslovani, ki so v Nemčiji kot razseljene osebe, lahko dobijo delo v svoji domovini, in da jim je zajamčeno preživljanje in podani so vsi pogoji za zadostitev vsem drugim potrebam. V Zagrebu kakor na Jesenicah so bili jugoslovanski povratniki, čim so se seznanili s položajem v državi, zadovoljni, da so se vrnili na svoje domove.

Gospa Feder je poudarila nato, da se jugoslovanskim zveznim častnikom delajo povsod ovire, ko prihajajo v taborišča. V taboriščih so taki ljudje, ki ne dovoljujejo razseljenim osebam prisostvovati predavanjem jugoslovanskih častnikov. Zaključila je z izjavo, da je dobila vtis, da je jugoslovansko ljudstvo zadovoljno, in je pristavila, da je med svojim bivanjem v Jugoslaviji lahko svobodno potovala koder koli in si ogledala vse, kar jo je zanimalo.

Uničevanje kobilic v Makedoniji

Skoplje, 21. — Oblasti so organizirale uspešno akcijo proti kobilicam, ki so se pojavile v Makedoniji. V štirih okrajih makedonske republike se je te akcije udeležilo 200 večjih skupin. V okraju Strumica je v enem samem dnevu pri tej akciji sodelovalo na tisoče ljudi. Akcija je do sedaj rodila dobre uspehe in ponekod so uničili 80% kobilic.

Za prijateljstvo med FLRJ in Francijo

Pariz, 21. — V francoski narodni skupščini so ustanovili odbor za pospeševanje prijateljskih odnošajev med francoskim in jugoslovanskim parlamentom in drugi odbor za pospeševanje prijateljskih odnošajev med francoskim in madžarskim parlamentom.

Noel Baker bo potoval v Jugoslavijo

London, 21. (AFP) — Angleški minister za aviacijo Noel Baker bo prve dni junija odpotoval v Jugoslavijo. Računa, da se bo vrnil v Veliko Britanijo skozi Trst. V poučenih krogih pravijo, da bo njegovo potovanje v zvezi s pogajanji, ki se tičejo aviacije.

Vtisi iz Poljske

Včeraj popoldne je Koordinacijski odbor za proslavo Prvega maja priredil tiskovno konferenco za dopisnike raznih domačih in tujih listov, na kateri so delegati tržaških delavcev, ki so ob priliki prvomajskih proslav obiskali razne vzhodne države, na kratko opisali življenje v teh državah in vtise, ki je to življenje napravilo nanje.

Po konferenci sem se oglasila pri tovarišici dr. Lavri Weissovi in jo naprosila, naj mi pove o svojih vtisih s potovanja po Poljski. Tov. Weissova se je rada odzvala moji prošnji in mi začela pripovedovati:

Prispeli smo v Varšavo prav na 1. maja zjutraj, ko se je zbirala množica v mogočen sprevod. Na tej manifestaciji je bila tudi prvoboriteljica španskega ljudstva — Passionaria. Govorila je v španščini. Množica je sprejela v njeno visoko postavo, odeto v črnino, v temne oči, ki so žarele kot dva ognja, in v bele lase. Ni je razumela, a čutila je, kaj govori. V mestu, ki je toliko trpelo, se mi zdi, da so našle njene besede še poseben odjek. Osemdeset odstotkov Varšave je bilo porušeno od nemških bomb, od dveh milijonov prebivalcev jih je sedaj le pol milijona. Milijon žrtev je dala v tej vojni sama Varšava, sedem milijonov vsa Poljska. Passionario sem slišala potem še na banketu, ki je bil prirejen njej na čast, in na katerega smo bili povabljeni tudi mi. Bili smo gostje jugoslovanskega in italijanskega poslaništva. Na italijanskem poslaništvu so se še posebno razveselili, ko so slišali, da prihajamo kot delegacija «Enotnih sindikatov».

«Na Poljskem imajo štiri stranke. Množični stranki sta delavska in socialistična, ki tesno sodeluje z delavsko stranko. Ti dve stranki imata veliko oporo v ljudstvu. Kmetska stranka je majhna, ker so se kmetje pridružili delavcem. Uradniška ima le malo pristašev.»

Poljska ima trileten načrt, v okviru katerega so si Poljaki zadali sledeče naloge: obnova, povišanje produkcije, zboljšanje delovnih pogojev, dokončno izvedbo agrarne reforme, šolsko reformo in boj proti špekulaciji in črnoborzijanstvu. Rudarji imajo še osemurni delavnik, ker silno primanjkuje delovnih moči in je potreba velika, a delajo v zelo ugodnih pogojih. Ti pogoji so privabili v domovino rudarje iz Francije in Belgije, ki se neprestano vračajo. Predvojna produkcija premoga je silno poskočila, a tudi ostala produkcija je že na predvojni ravni, čeprav so Nemci toliko razrušili. Obiskali smo rudnik v Katovicah in se spustili 540 m pod zemljo. Blizu Katovic smo si ogledali veliko tovarno lokomotiv. Bili smo v Lodzu, kjer je center tekstilne industrije. Tam stoji tudi tovarna, ki je danes spremenjena v nacionalni muzej, ker so jo Nemci uporabljali kot krematorij. Delavstvo je organizirano v sindikatih, ki predstavljajo veliko silo. Nacionalizirane so vse tvornice in podjetja, ki imajo nad sto pedeset delavcev. A tudi zasebne tovarne, ki pomagajo pri dvigu produkcije, so deležne pomoči države.»

«Kako pa trgovina in prodaja?»

«V trgovini imajo zadruge eno izmed največjih vlog. One nabavljajo blago tudi zasebnim trgovcem. Prodaja je racionirana. Je pa tudi svobodna prodaja, ki jo država le kontrolira. Za živež ni težave, težava je le z obleko. Toda vodi se vztrajna borba proti špekulantom in izkoriščevalcem, ki jih pošiljajo v delavska taborišča. Državne in sindikalne komisije kontrolirajo cene.»

«Rada bi še kaj slišala o mladinski in ženski organizaciji».

«Mladinska in ženska organizacija sta pod vodstvom delavske in socialistične stranke, ki sta v tesnem sodelovanju. Obe imata dobro urejene časopise. Studentje vodijo analfabetske tečaje in izobraževalne tečaje za delavce. Delavcem je omogočen študij na državne stroške. Na splošno jemljejo študij zelo resno.

Ženska organizacija «Liga Kobiet» vključuje žene vseh slojev in poklicev, vključno gospodinje. Pred vojno niso bile organizirane, toda v teku vojne, ko so bile vključene v osvobodilni boj in v proizvajalno delo, so mnogo napredovale in danes imaš na Poljskem množico tečajev, kjer se usposabljajo žene za strokovno delo, da bodo z njim čim več koristile svoji domovini. Ženska organizacija ima sicer še težave s tistimi, ki stojijo ob strani. Toda otroške jasli in vrtci, ki jih imajo skoraj vse tovarne, in ki so izborno oskrbovani, ter imajo vso podporo ministrstva dela in v sindikatih, so tisto sredstvo, ki omogoča ženi, da se čim laže vključuje v proizvodnjo in v politično življenje.»

«Kakšen je tvoj celotni vtis?»

«Najboljši. Iz vsega se vidi, da je Poljska zadihala novo življenje, ki mu nobena burja, ki bi privihrala z zapada, ne bo več mogla izruvati korenin.»

MARA SAMSA

Ivančič Anton umrl na posledicah strela ameriškega vojaka

Poročali smo že o tragičnem dogodku na bloku pri Kamnem, kjer je amerikanski vojak, po rodu Poljak, težko ranil tov. Ivančiča Antona. Čudni načini in postopki ameriške straže na tem bloku so vzbudil mnogo ogorčenja med prebivalstvom, ki se je pa vedno tolažilo, da bo itak kmalu konec tem šikanam, prikritih z uradno dolžnostjo. Toda sedaj je končala stvar tragično.

Strel ameriškega vojaka je zadel. Težko ranjeni tov. Ivančič je v ponedeljek, 17. t. m. umrl v goriški bolnici. Prepeljali so ga v domačo vas, kjer so ga pokopali ob številni udeležbi domačega in okoliškega prebivalstva, ki je z obilnim cvetjem in venci počastilo mlado žrtev.

Za pištolo v podstrešju 6 mesecev, za bombo terorista Cohena 7 dni zapora

Pred Višjim zavezniškim sodiščem se je nadaljevala razprava proti Klavori Vladimirju, sinu Franca, stanujočemu v ul. Pellico 1, zaradi nezakonite posesti pištole «Berretta» kal. 7.65, ki jo je policija našla 3. maja na njegovem domu v podstrešju. Sodišče ga je obsodilo na šest mesecev zapora, od teh pet pogojno.

Protestna stavka v tržaškem arzenalu

Včeraj je bila od 9. do 12. zjutraj stavka v tržaškem arzenalu, ker je ravnateljstvo kaznovalo nekega tovariša, ne da bi se predhodno posvetovalo s sindikalno organizacijo in zaradi ostalih zadev. Predvsem pa zaradi tega, ker delavstvo hoče, da ravnateljstvo vse tovarniške probleme rešuje skupno s sindikalno organizacijo.

Po pogajanjih z odborom za sindikalni sporazum je ravnateljstvo ugodilo tem zahtevam in od 12.30 dalje so delavci zopet nadaljevali z delom.

Pekovskim pomočnikom bodo zvišali doklade

Včeraj zjutraj je pekovsko združenje zadostilo zahtevam pekovskih pomočnikov, včlanjenih v Enotne sindikate. Tako jim bodo izplačali gospodarji draginjske doklade za april in maj. Poleg tega jim bodo tudi zvišali družinske doklade za otroke.

S tem je vprašanje upravičenih zahtev pekovskih pomočnikov zaenkrat rešeno. Čudno pa je, da morejo uslužbenci prej zagroziti s stavko, preden gospodarji ugodijo njihovim utemeljenim zahtevam.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Šesti dan gladovne stavke antifašistov v zaporih Tigor

Gladovna stavka antifašistov traja že šest dni. Uprava jetnišnice pa je s svojimi srednjeveškimi običaji šla še korak dalje.

V torek zvečer je prišel v celice zdravnik. Površno je pregledal pripornikom srčni utrip. Nekega antifašista je zaradi telesne izčrpanosti odposlal v ambulanto. S tem se je število od gladovne stavke izčrpanih tovarišev dvignilo na šest. Ko so hoteli nekega izčrpanega garibaldinca odnesti v ambulanto, se je ta odločno uprl. Izjavil je, da raje umre pri tovariših, kot da bi iskal pomoči v ambulanti.

Take razmere vladajo danes v XX. stoletju v zaporih Tigor. Ko so za kazen prepovedali pripornikom obiske svojcem, jih hočejo še prisilno hraniti, da bi prekinili gladovno stavko. S takimi nečloveškimi metodami misli uprava jetnišnice zlomiti odločnost antifašistov. Vseh teh surovih ukrepov si pač ne moremo drugače razlagati, kot v naprej preračunana sredstva, ki naj bi čimbolj kaznovala pripornike antifašiste in s tem zlomila njihov moralni odpor.

Jasno je, da so se antifašisti odločili za gladovno stavko le zaradi težkih, človeku nedostojnih razmer. Čudno pa je, da se nobena oblast ne zmeni za te pripornike, ki se bore za čisto človeške pravice: za izboljšanje hrane, za dodelitev paznikov, ki bi razumeli slovensko in za dostavo časopisov.

Podaljšanje podpore za brezposelne

Z odlokom št. 386 je ZVU podaljšala plačevanje začasne odškodnine za brezposelne, ki jo določa odlok št. 82 od 1. marca 1947. Podaljšanje velja do 31. maja t. l.

Preskrba

Odrezke za riž naj dvignejo vodje v podeželskih občinah tekom današnjega dne.

Po ½ kg belih testenin delijo od danes do 31. t. m. vsem potrošnikom v mestu na odrezek XX. Cena 30 lir kg.

Po 600 gr belih testenin delijo od danes do 31. t. m. težkim delavcem na dodatne nakaznice za mesto in podeželje. Za to delitev veljajo kuponi za mesec maj.

Do te delitve imajo pravico tudi delavci v mestu in podeželju, zaposleni pri vojaških oddelkih in sicer po 300 gr. na dodatno nakaznico za 15 dni, za mesec maj. Delitev bo zaključena: za občine Doberdob, Redipulje, Tržič, Ronke, Škocjan do 31. t. m. Za občine Trst, Devin, Nabrežina, Milje, Dolina, Sežana in Zgonik do 15. junija. Vodje prehrane v podeželskih občinah naj danes dvignejo pri Sepralu potrebne odrezke.

Odrezke za izhlapelo mleko naj dvignejo mlekarne na občinskem prehranjevalnem uradu.

OTVORITEV DEL na odseku nove ceste Padriče-Sesljan

Včeraj so v Padričah slovesno otvorili začetek del na novi cesti, ki pojde iz novega tržaškega pristanišča pri Pončani do Sesljana. Del ceste, ki bo vezal Trst s Padričani, je že dalj časa v delu, včeraj pa so se začela dela na delu ceste, ki gre od Padrič do Sesljana. Delo je prevzelo podjetje «Italstrada» in računajo, da bodo potrošili 400 milijonov lir.

Sedaj je na tem delu ceste zaposlenih kakih 200 delavcev, njih število pa bo naraslo. Vprašali smo jih, kakšne so njihove mezde, toda niso nam znali še nič povedati. Povedali pa so nam, da ljudstvo, ki ima tod polja in travnike, ni prav nič zadovoljno. Tako pojde cesta pri Trebčah in Banah skozi najboljše njive in travnike, kar bo povzročilo veliko škodo poljedelstvu. Ljudje tudi še nič ne vedo, koliko jim bodo dali odškodnine. Pri otvoritvi ni bil navzoč noben domačin.

Cesta, ki pojde od Trsta do Padrič, bo široka 12 m, ona iz Padrič do Sesljana pa 11 m. Padriče naj bi bile važen cestni vozel, ki bi bil vezan na vse srednjeevropsko cestno omrežje. Nekdaj je sicer bilo govora, da bodo cesto gradili do Trblja, toda za sedaj pojde samo do Sesljana.

Ljudstvo dvomi o koristi te ceste, ker misli, da je dovolj ona, ki gre ob obali, ter pravi, da bi bilo bolj pametno, če bi ta denar porabili za gradnjo stanovanjskih hiš. Major Richardson pa je dejal, da je bila cesta nujno potrebna, ker je ona iz Trsta v Tržič preobremenjena. To je tudi res, saj srečavamo na njej dolge vrste vojaških vozil. Ko pa bo vojska odšla, pa bo ona cesta gotovo zopet zadostovala prometnim zahtevam.

Cesta se začne v novem pristanišču (Scalo Legnami), gre pod Via dell'Istria skozi 420 m dolg prédor, se nadaljuje od Montebella po obronku Katinarskega hriba, zavije mimo Lonjerja in gre preko Razklanega hriba na Padriče.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

V soboto, 24. maja ob 21. uri na Kontovelu
«POKOJNIK»

V nedeljo, 25. maja ob 16. uri v Lipici pri Bazovici
«POKOJNIK»

V ponedeljek, 26. maja ob 17. uri v Sežani
«POKOJNIK»

Avtobusna postaja zopet obratuje

V torek ob 19.30 so vojaške oblasti slovesno vrnile tržaško avtobusno postajo na trgu Libertà, ki je štiri leta služila v vojaške namene. Že pred nekaj tedni so vojaške oblasti poslopje derekvirirale in razna podjetja so ga očistila in popravila, da je sedaj popolnoma prenovljeno. Vsa dela so stala okrog 10 milijonov lir. K slovesni otvoritvi so prišle civilne in vojaške oblasti.

Včeraj so tudi vsi ostali avtobusi, ki vozijo v Italijo, odšli s te postaje in od danes dalje vozijo od tu tudi avtobusi podjetja Fr. Caharija, ki vozijo v Ljubljano, Reko in v Istro.

Promet v pristanišču

V preteklem tednu je priplulo v Trst 40 ladij, ki so razložile v javnih skladiščih 48.884 ton blaga. Odplulo je 19 ladij, ki so odpeljale 11.028 ton raznega blaga iz javnih skladišč. Tako je bil celoten promet javnih skladišč 59 ladij z 59 tisoč 912 tonami blaga.

V istem času je odšlo iz javnih skladišč 2.595 vagonov z 32.697 tonami, prišlo je 799 vagonov z 10 tisoč 67 tonami.

Rojstva, smrti in poroke

Dne 21. t. m. je rodilo 10 otrok, eden mrtvorojen, umrlo je 6 ljudi, porok pa je bilo 6.

UMRLI: 67 letni Ivan Hodnik, 63 letni Gaetana Randazzo por. Sunseri, 66 letni Alojz Gensari, 59 letni Anton Sossi, 84 letni Matej Fatutta, Boris Calzi star 1 leto.

VESTI S PODEŽELJA

Volitve v Pobegih

Zjutraj ob 4. uri je zaigrala godba, ki je pozivala vaščane na volišče. Se preden so glasovi godbe utihnili, so z vseh hiš zaplapolale zastave, ljudje pa so v prazničnih oblekah prihajali na volišče. Kmalu po 4. uri je prišla na volišče 85-letna Meklavčič Ivana, ki je komaj čakala, kdaj bodo odprli volišče. Točno ob 5. uri so se pričele volitve. Ljudje, ki so čakali v vrsti, so med igranjem harmonike in z nasmejanimi obrazi pristopili k volilni skrinjici. Ob 8.45 so se volitve zaključile s petjem in prosto zabavo. Volitev se je udeležilo 99.1% volivnih upravičencev.

Čepron Ljudmila

Cankarjeva proslava v Sv. Križu

V Sv. Križu pri Trstu se je 15. t. m. vršila Cankarjeva proslava. O našem velikem književniku je govorila dijakinja Alma Sedmak. S poljudnimi besedami je prikazala njegovo življenje in dela ter njegovo ljubezen do domovine, delovnega ljudstva in matere. Svoja izvajanja je ponazorila s kratkimi odlomki iz njegovih del, kar je poslušalcem posebno ugajalo in predavanje poživilo.

Pionirka Hilda Tortul je čitala črtico «Hoja v šolo», pionir Marijan Bogatec pa črtico «Mater je zatajil». S svojim čitanjem sta dokazala, da naša mladina vedno bolj dojema duhà slovenske kulture.

Tov. Egidij Košuta je jasno in s čustvom podal pesem «Dunajski večeri». Nato je sledila peta slika iz «Hlapca Jerneja». Tov. Mirko Dovšak je igral hlapca Jerneja. Slika je bila doživeta, ljudstvo je njeno misel razumelo. Prostovoljne prispevke bodo poslali Dijaški matici.

Pahor Marija

Telovadni nastop v Lonjeru

Pionirska družina iz Lonjer-Katinare je priredila 15. t. m. telovadni nastop s sodelovanjem domače mladine. Že dopoldne jim vreme ni bilo naklonjeno in je motilo skušnje. Tudi pri nastopu je prišlo. Vendar to ni motilo mladih telovadcev in pevcev, ki so hoteli pokazati, česa so ne naučili. To je bil eden prvih telovadnih nastopov domačih pionirčkov, kateremu bodo prav gotovo sledil še drugi. Tudi v petju so se dobro odrezali in priporočamo drugim društvom, da bi jih posnemali. Domačini so se odzvali vabilu in obiskali prireditev v velikem številu. Tovariš Tone Piščanc je ob zaključku čestital pionirski družini in jo vzpodbudil, naj nadaljuje vztrajno in naj se vedno bolj izpopolnjuje.

Terorist Reganzin oproščen

Že pred nekaj tedni se je začela obravnava proti 16-letnemu Sergiju Reganzinu, ki je 9. februarja t. l. vrgel bombo v prostore mestnega odbora SIAU-je v Pulju ter pri tem smrtno ranil Matijo Corazzo in ranil Ruggera Clobota, Vladimirja Giurinija in Luciana Saporetto. Proces se je vršil pri zaprtih vratih in ni bil dostop dovoljen niti novinarjem, češ da je obtoženec mladoleten. Tedaj so proces odgodili, ker so ugodili zahtevi branilca Annoscia, naj psihiatri pregledajo obtoženca. In res je 16. t. m. psihiater podal sodišču izvedeniško poročilo, po katerem naj bi obtoženec trpel na psihičnem infantilizmu ter ne bi bil odgovoren za svoja dejanja.

Predvčerajšnjim se je proces nadaljeval. Seveda so nastopile uslužne priče, ki so navedle iz trte zvit alibi, češ da je bil v trenutku, ko so vrgli bombo, Reganzin v prostorih Zveze italijanskih partizanov. Čeprav je bilo med razpravo kopica dokazov o krivdi obtoženca in prič, ki so povedale, da je on vrgel bombe, je vendarle sodišče raje verjelo razbremenilnim pričam in se niti ni poslužilo poročila psihiatra, temveč kratkomalo oprostilo Reganzina «zaradi pomanjkanja dokazov». Temu sodišču je predsedoval polkovnik Mc Colm.

Ta oprostitev je tako gorostasna, sramotna in nezaslišana, da si kar ni mogoče verjeti. Ne vemo, kakšnih dokazov bi še hotelo sodišče. Najprej so oprostili Coena, ki so mu našli bombo tik po atentatu na povorko, sedaj pa še Reganzina. Stvar presega že vse meje dostojnosti in je pravi udarec v obraz vsakemu čutu pravičnosti ter v zasmeh vsem žrtvam fašistov in neofašistov. S takimi oprostitvami bodo fašisti še bolj opogumljeni, saj bodo lahko nemoteno izvajali teror, ker «dokazov» ne bo nikoli mogoče najti, če se pred njimi trdovratno zapirajo oči.

Vlomilci so zašli

SPOROČILA IN OBJAVE

Prosvetno društvo v Škednju

Danes, 22. t. m., ob 20.30 se bo vršil v kino-dvorani v Škednju redni občni zbor. Na dnevnem redu so: poročilo o delovanju v preteklem letu, sprememba pravil in volitve.

V nedeljo, 25. t. m., društveni izlet na Sv. Socerb, kjer bo nastopil tudi društveni pevski zbor. Preskrbljeno bo za prevoz izletnikov.

Prispevki za zavarovanje delavcev

ZVU javlja z odlokom št. 385 sledeče: «Člani, ki spadajo k «vzajemnim blagajnam» in k odgovarjajoči «zvezi» preide ob času prestavitve, ki je omenjena v členu 3 in 4 v pristojnost «državne nezgodne ustanove» pod pogoji, v katerih je bil dne 1. aprila 1943. Nadzornik te ustanove bo določil potrebne ukrepe za ureditev staleža osebja, ki mu je podrejeno. Ta odlok je stopil v veljavo 17. t. m.

Kino pri Sv. Ivanu

V dvorani prosvetnega društva «Slavko Škamperle» pri Sv. Ivanu — v Trstu, bodo danes v četrtek ob 20.30 uri predvajali sovjetski velefilm: «Cirkus». Pridite vsi!

Prejšnjo noč so se priplazili tatovi po podcestnih kanalih v bližino trgovine Cassinari, na trgu Stare mitnice št. 1 (ex Impero). Ko so računali, da so prišli pod trgovino, so začeli vrtati obok nad sabo. Sreča pa jim ni bila mila in prišli so ven na pločniku pred trgovino, komaj dva metra od vhodnih vrat. Ko so prišli zjutraj ljudje mimo, so našli sredi pločnika široko odprtino in v bližini tudi orodje, s katerim so vlomilci delali. Seveda od teh ni bilo več nobenega sledu, ker so pravočasno izginili.

Obisk pri čevljarju

V ulici C. Battisti št. 10 ima 52-letni čevljar Rutar Karel svojo delavnico. Pred dnevi okrog 18.30 so v njegovi odsotnosti neznanci razbili žabnico, vdrli v delavnico in odnesli štiri pare čevljev in eno uro. Rutar ceni škodo na 18.000 lir.

Mina ubila delavca

V Mandrijah pri Štivanu pripravljajo teren za novo cesto. Pri teh delih je bil zaposlen tudi delavec Anton Taio, star 41 let in doma iz Agordo (Belluno). Pripravili so mino in ko so se ostali delavci oddaljili, jo je Taio prižgal ter se zatekel pod neko desko. Pri eksploziji, pa se je odtrgala skala, ki je padla ravno na desko, pod katero se je skrival Taio. Deska se je prekomila in ena trska mu je prebila lobanjo ter se mu zapičila v možgane, da je na mestu umrl. Truplo so odpeljali v mrtvašnico v Tržiču.

Nepovabljeni gostje v hotelu Savoia

Prejšnjo noč so neznanci prišli po stranskih vratih v hotel Savoia. Vlomili so vrata v bar, razbili žabnico pri predalu in odnesli pipničarju, 48-letnemu Deskoviču Martinu, 18.000 lir denarja, več oblek in čevljev hotelskih nameščencev itd. Škoda znaša okrog 143.000 lir.

Mana v pristanišču

Kakor so nekoč našli Izraelci v puščavi mano, tako je prejšnji dan našla civilna policija v pristanišču Viktorja Emanuela blizu skladišča 21 in 22 dve vreči, napolnjeni s kratkimi vojaškimi hlačami, štiri škatle hrane in več drugega vojaškega blaga. Vse skupaj so izročili vojaški policiji.

Sovjetski film v Cinema del Mare:

V gorah Jugoslavije

Ta sovjetski film je za nas iz dveh razlogov še posebej zanimiv. Prvič, ker ima za vsebino največjo, najstrašnejšo in največjo epopejo narodov Jugoslavije — borbo za osvoboditev izpod nacifašističnega jarma. Ta borba je — in to prikazuje tudi pričujoči film — položila dokončni granitni temelj edinstvu jugoslovanskih narodov, je tako rekoč sankcionirala ter dala poslednji pečat državni tvorbi Jugoslaviji.

Drugič je ta film za nas še prav posebno zanimiv, ker nastopajo v njem mnogi jugoslovanski igralci, med njimi zlasti mnogo Slovencev, ki jih poznamo iz ljubljanske Drame. Kako ti zaigra srce, ko spoznaš med nastopajočimi umetniti, vstvarjalci mnogih vlog v filmu, naše ljube ljubljanske znance: Lojzeta Drenovca, Vladimirja Skrbinška, Janeza Cesarja, Elviro Kraljevo, Bojana Stupico ter mladega in izredno nadarjenega Staneta Česnika. V stari Jugoslavi si slovenski igralci niti sanjati niso upali, da bi kdaj mogli nastopiti v filmu, ki pojde preko vsega sveta! In poglejte jih, kako dobro so se odrezali.

Jedro filma je junaška in tragična zgodba bosanskega kmeta Slavka Babiča, ki se je v narodno-osvobodilni borbi razvil v velikega vojaka, postal je polkovnik in narodni heroj. Četniki mu ugrabijo ženo, da bi ga prisilili, zapustiti vrste svojih tovarišev. Toda Babič ne klone kljub najhujšim duševnim mukam in Nemci mu v Beogradu obesijo ljubljeno mlado ženo. Po osvoboditvi Beograda poišče mesto, kjer so mu Nemci obesili ženo, a ga isti zločinci, ki so mu jo ugrabili, ubijejo.

Okrog te zgodbe so v filmu nanizani krasni prizori iz narodno-osvobodilne borbe, prizori iz borb v bosanskih planinah, slike iz Dobrovnika, Beograda in Zagreba, podobe iz neskončnih pohodov skozi sneg in glad in mraz, nepozabni prizori iz življenja in borb maršala Tita, ki je na čelu narodno-osvobodilne vojske korakal skozi vse strahote do končne zmage.

Ta film daje prerez skozi borbe v bosanskih planinah in čeprav se more zaradi omejenega trajanja zaobjeti vse veličine in vse globine največjih dni v zgodovini jugoslovanskih narodov, prikazuje veličastne v svojem jedru pravilno trogično veličastni polet jugoslovanske armade. To izpričuje tudi občinstvo, ki neprestano polni dvorano ter sledi z zadržanim dihom poličnо podanim prizorom, ki jih izvajajo v bratskem objemu sovjetski in jugoslovanski umetniki.

Spominska izdaja „Partizanskega dnevnika"

Ob otvoritvi partizanske tiskarne «Slovenija» na Vojskem so v tej tiskarni tiskali tudi spominsko izdajo dnevnika. V tej slavnostni knjižnici, ki obsega 20 strani, so zanimivi članki naših najvidnejših političnih delavcev, ki so pisali v dnevnik že za časa narodno-osvobodilne vojne. Poleg tega pa je knjižnica še opremljena s številnimi fotografijami iz partizanskega življenja. Po zunanji obliki pa je «Partizanski dnevnik» prav tak, kakšen je izhajal za časa okupacije.

Vsi tisti, ki bi želeli dobiti spominsko izdajo «Partizanskega dnevnika», naj se obrnejo na Ljudsko založbo v Trstu, ki ga ima še precej razpolago določeno število izvodov. Posamezen izvod stane 20 lir.

P. BARTOLINI
Korzo kraljice Margerite štev. 9
TORIN
ORTOPEDIČNO ZDRAVLJENJE KILE BREZ OPERACIJE
izvrši kljub njeni velikosti, ne da bi bilo treba prekiniti delo najuspešneje s posebnim aparatom ortoped P. BARTOLINI ki je znan že mnogo let v naši pokrajini. Vsi, ki so potrebni pomoči, bodisi stari, bodisi mladi, otroci ali odrasli, naj se z največjim zaupanjem obrnejo za nasvet in pomoč na BARTOLINIJA, ki sprejema
v GORICI: 22. maja, Hotel Università.
v TRŽIČU: 23. maja, Hotel Moncenisio
v TRSTU: 24. in 25. maja, Hotel Vanoli

SIAU se v Istri krepi

Reakcionarji oskrunili kapelice z namenom, da bi to naprtili pristašem SIAU

Vsi triki reakcije, ki je zadnje dni poizkušala le od daleč vnesti nezaupanje in mlačno razpoloženje med ljudstvo, so naleteli na še večjo strnjenost ljudskih mas. Niso uspeli pri ljudstvu razni prišepetalci, ki so govorili, da se v SIAU-ji skrivajo tisti, ki jim ne pustijo izvažati v Trst svojih pridelkov, niso uspeli, ko so govoričili o nekem «brezverstvu», niso uspeli niti s skrunjenjem kapelic po križiščih. Zdrav ljudski čut je skoro s prstom pokazal nanje: «Med borbo ste bili z okupatorjem in stara navada vas ponovno vleče na tisto stran. Ko ste iz kapelic pokradli prte, razbili svečnike in jih še drugače poškodovali, ste samo pokazali, kako blizu ste tistim, ki so za časa borbe streljali iz cerkva na borce za svobodo».

Vsem tem govoricam je sledil množičen pritok novih članov v SIAU. Tako se je v Ankaranu vpisalo 160 novih članov. V Škofijah II. 132, v Škofijah III 40, v Smarjah 49, v Dekanih 79, v Semedeli 52, v Tinjanu 111, v Kostaboni 26, v Krkavcah 43, v Pobegih 19, v Čežarjih 14, v Trseku 15, v Kopru samem pa je naraslo članstvo za 92% v primeri s prej vpisanimi.

Skupno se je v koprskem okraju v zadnjih dneh povečalo število novih članov SIAU za 1185.

Kako ljudstvo misli, je dovolj zgovoren dokaz izid nedeljskih volitev, ko je za SIAU glasovalo 96.77% volivnih upravičencev. S tem je ljudstvo pokazalo trdno odločnost, strnjeno braniti v tej svoji organizaciji vse priborjene pravice.

Ogarev

DAROVI IN PRISPEVKI

Prostovoljne prispevke za prvomajske ranjence so darovali: SIAU, I. okraj, III. sektor lir 1.360. SIAU, IV. okraj 1.350. Zadružni konzorcij trgovcev z živili za Trst in okolico 5.000. SIAU, IV. okraj 2.102. UAIS Milje: od prebivalcev Lazaret 3.631, od prebivalcev Cerei 500, od prebivalcev Milje 3.466. SIAU, II. okraj: Glavna bolnica 5.500. Tov. Misetti Domenik 100. Podj. Costruzioni II. skupina Pankos 1.070. Vicolo Ospedale Militare 2.720. SIAU, I. okraj Tovarna strojev Sv. Andreja 26.623. II. sektor SIAU Greta 2.763. Potom SIAU, IV. okraja Milje: prebivalstvo Sv. Barbare 2.009. Ladjedelnica Martinuzzi 2.060. Prebivalstvo Stramare 740.

Pogrebci pok. Semenič Pierine darujejo nagrado za prenos pokojnice v znesku lir 2.000 za sirote padlih partizanov z Opčin.

Ob priliki poroke Branka Petaros in Marije iz Ricmanj 57 daruje vesela družba lir 800 za Dijaško matico, lir 820 za gradnjo Slov. narod. gledališča.

V isti namen daruje Vovk Pavle 1.000 lir.

Koncert v Ridotto Verdi

Danes ob 20.45 bosta imela koncert violinist Alfons Musesti in pianistka Wanda Leskovic. Na sporedu so Bach, Debussy in Franck.

Radijski sporedi

v četrtek, 22. maja

TRST II.

11.30. Salonski orkester. 12.00. Radijska univerza. 12.15. Srbske in hrvatske melodije. 13.15. Lahka orkestralna glasba. 14.00. Sodobna Anglija. 17.30. Glasba v miniaturi. 18.00. Plesna glasba. 18.30. Ženska ura. 19.00. Komorna glasba. 19.30. Slovenski vokalni kvintet. 20.00. «Beloglavček». 20.15. Lahka glasba. 20.45. Slovenski pravopis. 21.00. Iz «Pavlihove dvorane». 21.30. Serenade in romance. 21.45. Slovenska književnost. 22.00. Plesna glasba

KINOPREDSTAVE

ROSSETTI. 21.00: «Kako zelena je bila naša dolina», Nino Taranto.
SUPERCINEMA. 16.00: «Idol množic», G. Cooper.
FILODRAMMATICO. 16.00: «Duše pred zrcalom», J. Bennett.
ITALIA. 16.00: «Prepovedan sad», Ginger Rogers.
IMPERO. 15.30: «Blondinka v raju», Joan Blondell.
CINEMA DEL MARE. 16.00: «V gorah Jugoslavije». Sovjetski film o narodno-osvobodilni borbi jugoslovanskih narodov.
ARMONIA. 15.30: «Pekel v puščavi», G. Tierney.
CENTRALE. 15.00: «Ponos legije». B. Kent.

Odg. urednik DUSAN HRESCAK
Tisk Stabilimento Tip. Triestino

FOTOAPARATE
in prizmatične daljnoglede kupujemo in prodajamo po zelo ugodnih cenah. TRST, UL. CORONEO 12.

Prosvetno društvo iz vasi Socerb - Kastelc bo priredilo v NEDELJO, 25. t. m.,
kulturno prireditev
v Socerbu
PO KONČANI PRIREDITVI LJUDSKO RAJANJE.

ZVEZA PRIMORSKIH PARTIZANOV
z GRADIŠČA PRI RENČAH bo priredila na BINKOSTNO NEDELJO in PONEDELJEK
tradicionalni ples
Točila se bodo specialna sortirana vina — rizling, moškat in sovinjon. — Preskrbljeno bo za topla in mrzla jedila.
NA PRIJETNO ZABAVO VABLJENI VSI!

KOSE «ORIGINAL MERKUR» vseh velikosti, OSLE za brušenje kos, ŽELEZNINO, KUHINJSKE POTREBŠČINE, ORODJE ZA KMETOVALCE IN VRTNARJE dobite pri
INTRA
TRST, UL. ROMA 22 TELEFON 85-43

UL. VASARI 10 UL. VASARI 10
POZOR!
Velika izbira čevljev in sandal, primerne za vsakogar vam nudi
TREVISAN
UL. VASARI 10 UL. VASARI 10

Autobusno podjetje Fr. Caharija
javlja
potujočemu občinstvu, da bodo autobusi podjetja, ki vozijo v KOPER, PORTOROŽE, PIRAN, REKO, POSTOJNO in LJUBLJANO, od 22. t. m. prihajali in odhajali z avtobusne postaje na Trgu Libertà.
Za pojasnila telefonirajte na štev. tel. 31-25 in 29-243.

Velika likvidacija modelov po ZNIŽANIH cenah
KRZNARSTVO
ZILIOTTO
TRST, UL. TRENTO 11 TELEFON 29371

FIZKULTURA

Telovadni zlet v Beogradu

Dne 23. junija t. l. bo FISAJ organiziral v Beogradu sportni dan, ki se bo pričel dopoldne s fizkulturno parado po mestnih ulicah in zaključil popoldne s telovadnim nastopom. Na sportni dan je povabil FISAJ tudi 300 telovadcev so telovadk ZDTV. V ta namen so telovadni strokovnjaki ZDTV sestavili posebne vaje, s katerim bodo tržaški telovadci in telovadke nastopili v Beogradu. Telovadnih skušenj se lahko udeležijo vsi, opozarjamo pa, da bodo izbrani samo tisti, ki bodo vaje najboljše obvladali in pokazali največjo disciplinirano st. Telovadni zlet bo trajal od 9. do 30. junija, zato morajo biti vsi tisti, ki se nameravajo zleta udeležiti, v tem času prosti vseh obveznosti.

Telovadnje skušnje bodo v sledečih krajih:

Opčine: Vsak večer od 19. do 22. ure v prostorih kulturnega krožka.

Nabrežina: Vsak večer od 19. do 22. ure v prostorih Ljudskega doma.

Boljunec: Vsak večer od 19. do 22. ure v prostorih kulturnega krožka.

Trst: Vsako jutro od 6. do 8. ure v prostorih Pristaniškega doma.

Vsako nedeljo od 9. ure naprej pa bodo v prostorih kina Roma v Škednju skupne skušnje telovadnih vaj za vse kraje.

Tekme v orodni telovadbi za prvenstvo ZDTV

Zveza društev za telesno vzgojo bo organiziralo dne 6. julija t. l. tekme poedincev in poedink v orodni telovadbi za prvenstvo Zveze. Tekmovanje bo obsegalo tele discipline: *za telovadce: prosta vaja;* obvezna in prosta sestava; *drog;* obvezna in prosta sestava; *bradlja:* obvezna in prosta sestava; *krogi:* obvezna sestava; *konj v širino z ročaji:* obvezna sestava; *konj v dolžino:* obvezen in prost preskok. *Za telovadke: prosta vaja:* obvezna in prosta sestava; *dvovišinska bradlja:* obvezna in prosta sestava; *krogi dosežni v gugu:* obvezna in prosta sestava; *visoka greda:* obvezna in prosta sestava; *konj v širino brez ročajev:* obvezen in prost preskok.

Tekmovanje bo tudi izbirno za sestavo moške in ženske vrste, ki bo sodelovala v Pragi na mladinskem kongresu dne 20 avgusta t. l. in na balkanskih igrah v orodni telovadbi, ki bo od 19. do 21. septembra t. l. v Ljubljani. Vrsti bosta sestavljeni iz 6. do 8. telovadcev in telovadk. V obzir za skupni trening pa bo prišlo po 12 telovadcev in telovadk.

Prijave za tekme se sprejemajo večerno od 17. do 19. ure v prostorih ZDTV v ul. Machiavelli 13.

Treningi so za telovadce ob ponedeljkih in četrtkih v dvorani DSZ v ul. Conti 11, od 19.30 dalje, za telovadke pa istotam ob torkih in petkih.

Športne prireditve na drugem majskem izletu na Prosek

Tekma v hoji. V nedeljo 25. t. m. priredi ZDTV tekmo v hoji na 15 km dolgi progi iz Trsta na Prosek. Tekme se lahko udeležijo vsi atleti, ki so pravilno vpisani v ZDTV. Prijave s prijavnino 20 lir s sprejemajo do 23 t. m. vsak večer od 17.30 do 19. v prostorih ZDTV v ul. Macchiavelli 13, II. Start bo ob 8. uri izpred kavarne Fabris. Tekmovalci naj se zberejo istotamo ob 7. uri.

Tek. Dopoldne pa bodo na Proseku tekme v teku na 3.000 m za moške in 800 m za ženske. Prijave se sprejemajo v prostorih ZDTV do 23. t. m.

Kolesarstvo: Popoldne pa bo tudi kolesarska dirka na 12 km dolgi progi s Proseka v Nabrežino in nazaj. Tekmovali bodo lahko začetniki in juniorji, ki se v svoji kategoriji niso še nikdar plasirali na prva tri mesta. Tekmovalci naj se zberejo ob 15. uri pred kulturnim domom na Proseku. Start bo ob 16. uri.

Prijave sprejema ZDTV in se bodo zaključile eno uro pred pričetkom dirke.

Objave ZDTV

Tajništvo. Vsi tajniki naših podružnic naj se tekom tega tedna javijo v prostorih ZDTV, in sicer od 16.30 do 19. ure. Prejeli bodo važna navodila.

Nogometni odsek: Danes ob 18. uri bo na igrišču Ponziane trening sledečih igralcev, ki sestavljajo juniorsko reprezentanco: Piccini Franco, Godina Karel (Škedenj); Era Romano, Zarli Alvise. Pose Claudio, Dibitonto Aldo (Ponziana); Paolini, Albertini Stelio (Sv. Ivan); Klima Germano, Karis Giorgio (Costalunga); Canciani II, Barbotti Araldo (Magdalena); Mislej Sergio (Rojan); Clotilde Giorgio, Spadavecchia Saverio (Sv. Sobota); Miss Claudio (Arsenal); Meneghetti (DSZ).

ALEKSANDER BECK; 113

VOLOKOLAMSKA CESTA

Ko sem iztaknil Krajeva, sem ukazal, da popelje četo iz vasi in da se zakoplje sredi polja na črti, s katere smo prešli na juriš. Nato sem se napotil v štab.

Na robu gozda, kjer je bil v bližini nekoliko v globino nastanjen štab bataljona, je stalo zakritih z drevjem mojih osem topov.

Prenešeni so bili sem, kot je bilo ukazano. Temne cevi so bile naperjene na pot, ki je vodila iz Novoščurina. Poklical sem komandirja.

— Ali si zasedel pot?

— Sem, tovariš kombat.

— Če bi se pojavili Nemci, jih spustite mimo v Novljanskoje.

— Da bi jih spustil mirno?

— Da. Ali vidiš vas?

Pred nami se je na sedem sto metrov razstezala široka cesta vasi, ki je bila zaznamovana s temnimi silhuetami hiš. Od tod so se, kličoč se ter iščoč spotoma svoje desetine, svoje vode, vračali borci.

— Vidim.

— Meri vzdolž ceste. Pusti, naj nasprotnik vdere. Tedaj bomo treščili z neposrednim merjenjem, s kartečo.

— Razumem, tovariš kombat.

Spet so nad svodom vzletele rakete. Prve — nad Novoščurinom, druge, ki so bile odgovor nanje — vse naokrog. In spet so začele razobarvne proge parati nebo daleč za gozdom, na oni strani, kjer je ležalo Sipunovo.

Kaj to pomeni? Trčba, da [illegible] v štab.

3.

Stopil sem v zaklonišče štaba. Vsi so vstali. Med ostalimi sem opazil Islamkulova.

Toda nekdo je še dalje sedel, daleč od luči, na vogalu, ter se zagledal v tla, kot da bi ničesar ne opazil okrog sebe. Na glavi ni imel kape z ušesniki, kot mi vsi, marveč kapo varovalne barve z rdečim pehotnim robom.

— Kapetan Silov? Kaj ste to vi?

Naslonil se je na rob mize ter se dvignil. Pozdravil me je.

Spominjam se prvega vtisa: kako se je mučil, kako je obvladoval v sebi trpljenje. Kaj mu je? Morda je ranjen? Zakaj je tu?

— Kaj je z vami, kapetan?

Ni odgovoril. Ponovil sem vprašanje.

— Bataljon je... — Koti njegovih ustnic so nekolikokrat zadrhteli. Zdelo se je, kot da bi nekaj pogoltnil. Nato je izgovoril: — Bataljon je uničen.

Pogledal je vame ter pričakoval vprašanja. Videl sem njegove oči... Naslanjal se je s težavo ob mizo ter ni umaknil pogleda.

O čem naj bi ga izpraševal? «Bataljon je uničen...» In ti? In ti si, komandant bataljona, — pobegnil? Ne, zdaj mi ni bilo do tega, mi ni bilo do takih vprašanj.

«Bataljon je uničen...» Silov je bil v mojem zaklonišču, v mojem štabu. Kaj to pomeni? To pomeni, da je bila fronta prebita z leve strani...

Silov je sedel ter se ponovno zagledal v tla.

— Dovolite mi, da vam podam poročilo, — je dejal Rahimov.

Odgovoril sem:

— Podajte ga.

Rahimov je razprostrl zemljevid. Podajajoč poročilo je kazal posamezne topografske točke. Mehanično sem spremljal z pogledom njegov svinčnik, ki je bil kot vedno pravilno ošiljen. Z mirnim glasom je izgovoril uro in minuto, ko se je bila dogodila nesreča.

(Se nadaljuje)